

τῇ ἐπαύριον ὁ μουσικός μεταβάς οἶκαδε ἠτύδατο συμπληρωτικὴν τινα ἐπανάληψιν τοῦ ἵσματος, ὁ τεχνοδιδάσκαλος κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν παρενέβαλε ποικίλματα, ἅτινα ἄδηλον σχεδὸν κατέστησαν τὸ μέλος τῆς προτεραιάς. Ὁ Μουχαρίκ μὲν κατ' ὅρθον νὰ συγκρούσῃ τὴν δυσαρέσκειαν αὐτοῦ. «Πρίγκιψ, εἶπεν αὐτῷ, ὑμεῖς, τεταγμένοι, ὡς εἶθε, ἐπὶ τῶν βαθμίδων τοῦ θρόνου, υἱός, ἀδελφός, θεῖος χαλιφῶν, ὑμεῖς ὁ δυνάμενος νὰ δώσῃτε θανάτους, εἶθε φιλάργυρος πρὸς ἕν ἀπλοῦν ἵσμα!—Πόσον εἶσαι ἀπλοῦς! ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἡγεμονίδης· νομίζεις λοιπὸν ὅτι ὁ Μαμουν, ἐπιτρέψας μοι τὸ ζῆν, ὑπῆκουσε γενναιοψύχως εἰς τὴν φωνὴν τοῦ αἵματος ἢ τὴν τοῦ οἴκου; Ὁχι, ἀλλ' ἐνόησεν ὅτι μετὰ τὰ συμβάντα ἠδύνατο νὰ με καταδιώδῃ εἰς τὴν θέσιν αὐτοῦ καὶ ν' ἀκούῃ φωνῆς, ἥτις εἶναι ἀπαράμιλλος ἐν τῷ κόσμῳ!» Ὅτε ὁ μουσικός ἐξέθηκε τῷ χαλιφῇ τὰ τῆς συντετέλεστος ταύτης, οὗτος ταῦτα μόνον ἀπεκρίθη μειδιῶν: «Δὲν ἐπιθυμῶ νὰ προκαλέσω ἔριδα πρὸς τὸν Ἱμπραχίμ, ἀφοῦ ἀπένειμα αὐτῷ συγγνώμην· ἀφῶμεν αὐτὸν ἐν ἡσυχίᾳ. Φαίνεται ὅτι οὗτος εἶχεν ὁμῶς οὐδὲν πλεον ν' ἀνακοινώσῃ τῷ μουσικῷ, οὐ τὴν μνήμην εὐρισκεν ὑπερβολικῶς πιστῇν, διότι βραδύτερον ἀνέστη πρὸς πάσας τὰς παρακλήσεις τοῦ χαλιφῆος Μου'τασέμ, ἀρνυθεὶς καὶ νὰ ὑποτονθοῦσιν μόνον παρόντος τοῦ Μουχαρίκ τὸ μέλος, ὅπερ οὕτω ζωηρῶς ἐπόθει οὗτος. Προσθετέον ὅτι τὸ μέλος τοῦτο ἦν τὸ μάλιστα ἐκ τῶν ἔργων τοῦ Ἱμπραχίμ διαφημισθέν. Πρὸς τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Ἀσμά, ἐκφράσασαν ἡμέραν τινὰ τὴν ἐπιθυμίαν ν' ἀκούσῃ αὐτό, εἶπε: «Φιλτάτη ἀδελφή, οὐδὲν δύναμαι νὰ σοὶ ἀρνηθῶ· μάθε ὅμως (καὶ φρικτοὺς προσέθετεν ὅρκους) ὅτι αὐτὸς ὁ Ἱμπρίς (ὁ Διάβολος) ἀπεκάλυψε μοι τὴν μελωδίαν καὶ τὴν συνῳδίαν ταύτην, ὅτι δέ, ὡς ἂν ἐπανάλαβον αὐτὸ πρὸ αὐτοῦ, περιπτύσσων με εἰς τοὺς βραχίονας αὐτοῦ μοι εἶπεν:—Ἀπὸ τοῦδε ἀνῆλθες τῇ σχολῇ μου καὶ εἶμαι μετὰ σοῦ». Αἱ τοιαῦται φαντασταὶ ὁπτασίαι ἦσαν ἐν τῇ ἡμερησίᾳ διατάξει τῆς ἐποχῆς, καὶ ὁ Μοσούλης δὲ ἔσχε τὴν ἐαυτοῦ· ὁ τοῦ Ἱμπραχίμ ἀντίζηλος δὲν ἠδύνατο νὰ ἦναι ἥττον αὐτοῦ προνομιούχος ἐν τούτῳ. Ἀλλως τε πᾶς διάστροφος καλλιτέχνης ἔχει τὴν μυθικὴν αὐτοῦ παράδοσιν· τὸ διαβολικὸν ἐνύπνιον τοῦ Ταρτίν, αἱ ὁπτασίαι, αἱ ἐνοχλοῦσαι τὸν Μοζάρ συνθέτοντα τὸ νεκρώσιμον αὐτοῦ, ἔσχον τὰ προηγούμενα αὐτῶν ἐν τῇ κλαδικῇ χώρᾳ τῶν δαιμονίων καὶ τῆς μαγείας².

(Ἀκολουθεῖ).

ΠΡΟΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

ΓΕΝΟΜΕΝΗ ΤΗ 27 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ, ΕΝ Τῷ ΕΛΛ. ΦΙΛ. ΣΥΛΛΟΓῳ,

ΥΠΟ ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΖΑΛΟΚΩΣΤΑ.

(Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε προηγούμενον ἀριθμὸν).

Ὁ ἐχθρὸς οὗτος τὸν ἐστέρησε πολυφιλήτου ἀδελφοῦ, πατρὸς πολλοῦ, οὗτινος τὸ γῆρας ἐθέρμαινε ἡ στοργὴ τῶν τέκνων καὶ τῶν ἐγγόνων αἱ ἀφελεῖς παιδιαί· πρέπει νὰ ἐξαγορασθῇ τὸ ρεῦσαν αἷμα διὰ τοῦ αἵματος τοῦ φονέως. Ἀγρία ἀληθῶς παράδοσις, ἥτις εὐτυχῶς δὲν ἐπαναλαμβάνεται ὅσον ἄλλοτε συχνάκις, ἀλλ' ἥτις ἐνδεικνύει ὅπόσον παραμένει ἱερὰ καὶ φιλάττη ἡ μνήμη τῶν ἐκλιπόντων. Ὅποιον ἄλυσον πένθος καταλαμβάνει τὸν ἀπλοϊκὸν ἐλληνικὸν οἶκον, ὅποταν ἀγαπῆτον μέλος προεπέμφθη εἰς τὸν τάφον. Πάντα τὰ μέλη τοῦ οἴκου, ὅλα τὰ σκεύη αὐτοῦ

περιβάλλονται τὸ μελανὸν τῆς ἀπογνώσεως ἐμβλημα. Μετὰ τοῦ θανάτου συνεκλείπει τῆς συζύγου τὸ μείδιμα, τῆς κόρης ἢ παιδικῆ χαρὰ, τοῦ ἀδελφοῦ καὶ τῶν υἱῶν ἢ θυμηδία, ἡ δὲ κλονισθεῖσα εὐτυχία δὲν ἐπανερχεται εἰμὴ μετὰ πάροδον πολλῶν ἐνιαυτῶν καὶ ἐὰν τελεσθῇ εὐφρόσυνον γεγονός, ἀναπληροῦν διὰ νέου μέλους τὸ ἐκ τῆς ἀπωλείας τοῦ πολυφιλήτου νεκροῦ κενόν. Ἀλλ' ὁ νεκρὸς οὗτος μὴ νομίσῃτε ὅτι ἐκλείπει τέλεον ἀπὸ τῆς γυνήκεος τῶν ἐπιζώντων. Αἱ ἰδέαι του, αἱ ἀρεταὶ αὐτοῦ, αἱ ἰδιαιτέραι ἔξεις ἀποτελοῦσι τὰς προσφιλεῖς διηγήσεις τῆς μητρὸς ἢ τῆς συζύγου, ὅποταν ἡ κοινὴ τράπεζα συγκαλῇ τοῦ οἴκου τὰ μέλη ἢ ὅτε ἡ πυρὰ τῆς ἐστίας ἐλκύει ταῦτα πρὸς τὴν ζωογόνον θερμὴν της. Νοερά τις συκοινωνία ἐπιτελεῖται μετὰ τοῦ θανόντος καὶ τῶν ζώντων συγγενῶν, καθόσον ἀκράδαντος παραμένει παρὰ τῷ ἐλληνικῷ λαῷ ἡ πεποίθησις ὅτι ὁ ἀπερχόμενος ἐκ τοῦ προσκαίρου βίου δὲν παύει νὰ ἐνδιαφέρεται πρὸς πᾶν ὅ, τι συνδέει αὐτὸν μετὰ τῆς ζωῆς. Ἡ ψυχὴ τοῦ νεκροῦ περιπταται περὶ τὸν πατρικὸν αὐτοῦ οἶκον, εἰσέρχεται ἐν αὐτῷ ἵνα νοερῶς ἐπικοινωνήσῃ μετὰ τῶν ἡγαπημένων ὄντων, ἵνα καὶ πάλιν ἴδῃ τὰ ἀνακείμενα τῆς στοργῆς του, ἀπὸ τῶν ὁποίων δὲν ἐννοεῖ νὰ ἀποχωρισθῇ.

Κατὰ τὰς πρώτας ἰδίως ἀπὸ τοῦ θανάτου ἡμέρας ἡ ψυχὴ περιπταται ἐντὸς τοῦ ὁματίου, ἐν ᾧ ἐξέφερε τὴν ἰσάτην πνοήν. Διὰ τοῦτο ἐκεῖ, ἐνθα τὸν κατέλαβεν ἡ ἀγωνία τοῦ θανάτου, ἐνθα προσέβλεψε τὸ ὕστατον τὸ ἀπολοφύρομενα φίλτατα ὄντα καὶ τοῖς ἐθλίψε μετὰ σπαρακτικῆς ἀγάπης τὰς χεῖρας, θ' ἀγρυπνῇ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας μικρὰ **κανδήλα** καὶ θὰ παρὰ τὴν κεφαλὴν ἔδωκεν, ἵνα διηγήσασθαι ποτιδῇ ἡ περιπλανώμενη ψυχὴ. Ἀγία καὶ τρυφερὰ πίστις τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ, συνδέσασα δύο ἀντιθέτους κόσμους, τὴν ὑπαρξιν πρὸς τὴν ἀνυπαρξίαν, καὶ συνταμοῦσα τὸ φοβερὸν χάος, τὸ ὅποιον μᾶς ἀποχωρίζει ἀπὸ ἐκείνων, τοὺς ὁποίους ἀπωλέσαμεν ἀνεπιστρέπτει.

Τῆς προλήψεως ταύτης τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ ἀνέγγων ἀφελῇ ἀφήγησιν ἐν ἐνὶ τῶν τελευταίων τευχῶν τοῦ **Παρουσίου**. Δυστυχῆς μήτηρ, μὲν ἀπορῥανισθεῖσα μονογενοῦς δεκαεξαετοῦς θυγατρὸς, ἤρχετο καθ' ἐκάστην ἐσπέραν πρὸς τὸν νεκρικὸν θάλαμον, ἥνοιγεν ἡρέμα τὴν θύραν αὐτοῦ καὶ ἰδίᾳ χειρὶ ἤναπτε τὴν ἀγρυπνοῦσαν κανδήλαν. Τί ἔλεγεν ἐκεῖ, τί ἐσκέπτετο ἐκεῖ, τὸ γινώσκει μόνον πᾶσα μήτηρ, τῆς ὁποίας τὸ φίλτρον ἐπληξεν ἀπνῶς ὁ θάνατος. Μιᾶ νυκτὶ, καθ' ἣν ἤρχετο ἵνα ἐπιτελέσῃ τὸ μνηστικὸν της καθήκον, μικρὰ Ψυχὴ, ἐξ ἐκείνων αἰτινες ἀρέσκονται νὰ παίζωσι μετὰ τοῦ φωτός, ἵπτατο περὶ τὴν κανδήλαν· περιπταμένη δὲ ἀπὸ ταύτης περὶ τὴν κλίνην τῆς νεκρᾶς καὶ τὸ κενὸν ὁματίον, ἔψαυεν ἐν μιᾷ στιγμῇ τῆς μητρὸς τὸ μέτωπον καὶ ἤγγισε τὰ χεῖλη της—ὦ, ἡ ψυχὴ τῆς κόρης μου! ἐφώνησεν ἡ πτωχὴ μήτηρ. Κόρη μου, ψυχὴ μου, ἡλθε νὰ μου ἀνακουφίσῃ τὸν πόνον μου, μείνε, μὴ μου φύγῃς. Ἐὰν πάλιν νὰ μου θωπεύσῃς τὸ μέτωπον, ἔλθε πάλιν νὰ με φιλήσῃς.—Καὶ ἐνόμιζεν ἀληθῶς ὅτι ἡ ψυχὴ τῆς κόρης της ἦτο ἐκεῖ, ὅτι ἤρχετο νὰ τὴν ἴδῃ, νὰ τὴν ἀσπασθῇ, νὰ τὴν παραμυθίσῃ.

Οὕτω πάντοτε πιστεύομεν, ὅταν ἀγαπῶμεν καὶ ἀπωλέσαμεν. Εἰς τὴν παρήγορον πίστιν ἡμῶν ἀντίκειται ὁ νοῦς, ἀλλὰ ἡ πίστις ἐκπηγάζει ἐκ τῆς καρδίας. Πιστεύομεν, τούλάχιστον ἀρεσκόμεθα νὰ μᾶς βαυκαλίσῃ ἡ γλυκεῖα ἀπάτη, ὅτι δὲν ἀπωλέσαμεν ἐξ ὁλοκλήρου, ἡ δὲ φαντασία, ἐπενεργοῦσα ζωηρῶς, ἀναπαριστᾷ σχεδὸν αὐτοῦσιον τὸν κόσμον, τὸν ὅποιον πράγματι ἀπωλέσαμεν, ἀλλ' ὅς· εἰς, ἔστω καὶ ἐν τῇ φρεναλάτῃ ἡμῶν ὑψιστάμενος, εἶνε τοσοῦτο ἀναγκαῖος ἵνα μᾶς ἐνισχύσῃ κατὰ τὰς σκληρὰς τοῦ βίου δοκιμασίας. Ἐνθυμούμαι ὅτι ἐν Ἀθήναις παρέστην κατὰ τὴν ἐκφορὰν ὥραιας κόρης, τῆς ὁποίας τὸ λευκὸν φέρετρον εἶχον παραλάβει οἱ νεκροθάπται παρὰ τὸν χαίνοντα τάφον. Αἰθνης νέος εἰκοσαετῆς διασχίζει τὸ πλῆθος, καὶ, πλυνθῶν τὸ φορεῖον τῆς νεκρᾶς, τῇ ῥίπτει ῥόδον.—Δός με εἰς τὴν ἀδελφὴν μου! εἶπε, πάντας δὲ ἡμᾶς συνεκλόνησε βαθύτατα ἡ ἐκφραστικὴ αὐτῇ ἐκδηλωθεῖσα φιλαδέλφου μερίμνη. Ὁ καλὸς ἀδελφὸς ἀνεκουφίσθη, πιστεύων ὅτι ἡ νεκρά, μεταγομένη εἰς τὸν ἀγνωστὸν κόσμον, θὰ συναντήσῃ τὴν ἐκλιπούσαν ἀδελφὴν καὶ θὰ τῇ δώσῃ τὸ δροσερὸν τεκμήριον τῆς τρυφῆς τοῦ ἀδελφοῦ μνήμης!

Ἀλλ' ἀφήσωμεν τοὺς νεκρούς διότι ὁ περὶ τούτων λόγος πάντων ἡμῶν ἴσως ἀναξέει πληγὰς μὲν ἐποικιλωθείσας. Ἡ φύσις εἰς τὴν Ἑλλάδα ἤρχισε νὰ προσμειδῇ καὶ ὑπὸ τὸν διαυγῆ τῆς

1) Ἰδε τὸν VI τόμον τῶν ὑπὸ Μοσούλῃ Χρυσῶν Λειμῶνων.

2) Ἰδε Μπαρμπις Μευνάρ, ἐνθα ἀνωτέρω.

Ἀττικῆς οὐρανὸν ἢ γῆ ἀναζίδει τὰ μεθυστικά ἀρώματά της. Ἐξέλθωμεν εἰς τοὺς πρασίνοὺς καὶ χλοερούς ἀγρούς, οἵτινες κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην τοῦ ἔτους περιβάλλονται τὴν ἐορτάσιμον στολήν των. Μετὰ τῶν πρώτων χειδόνων, αἵτινες ἐρωτικῶς τερετίζουσιν ἐπὶ τῶν ἐξωφύλων τῶν παραθύρων ἡμῶν, ἐπανέρχεται τὸ χαροπὸν ἔαρ, ἀνανεοῦν τὴν φύσιν καὶ ἠλεκτρίζον τοῦ ἀνθρώπου τὸν νοῦν καὶ τὸ σῶμα. Δὲν ἀπέχει πολὺ τὸ Πάσχα, ὃ δὲ εὐφάνταστος λαὸς τῆς Ἑλλάδος θὰ ἐορτάσῃ μετὰ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Θεανθρώπου καὶ τὴν ἀνάστασιν τῆς φύσεως. Πανταχοῦ ἐν ταῖς πλατείαις τῶν χωρίων θὰ τελεσθῶσι πανηγύρεις, ἐν δὲ τῇ ἱστορικῇ τῶν Μεγάρων αἱ χωρικαὶ κόραι, περιβεβλημέναι τὴν κομψὴν καὶ χρυσότευκτον στολήν των, θὰ συμπλακῶσιν εἰς γραφικὸν χορόν, θὰ χορεύσωσι τὴν **Τράταν**, ἐκάστη κίνησις τῆς ὁποίας θ' ἀναδείξῃ τὴν ἐμμέλειαν καὶ χάριν τοῦ ἐκ κάλλους καὶ ζωῆς σφριγῶντος παρθενικοῦ τῶν σώματος. Πόσοι διαρκοῦντος τοῦ χοροῦ τούτου εὐσταθεῖς χωρικοὶ θ' ἀνταλλάξωσι μετὰ τῶν παρθένων τῆς κωμοπόλεως τὰ πρώτ' αἰσθητικὰ βλήματα, ἅτινα θὰ καθαγιάσῃ κατόπιν τοῦ ἱερέως ἢ εὐλογίας! Ἐν ἄλλῳ γειτονικῷ χωρίῳ ὁμοία ἐορτὴ τελεῖται ἐν τῇ πλατείᾳ. Τὸν χορόν ἄγει πεντηκοντούτης χωρικός· τὴν ἐλαστικότητα τῶν ποδῶν αὐτοῦ καὶ τὴν ζωρότητα τῆς καρδίας του δὲν ἴσχυεν ὁ χρόνος νὰ ἐξασθενήσῃ. Τὰ βιολιὰ παίζουσι, τὸ τραγοῦδι εἶνε εἰς τὴν ἐξαΐν του, οἱ δὲ ἄνδρες τοῦ χωρίου δροσίζουσι τὸν λάρυγγα καὶ ἀναπαύουσι τὸν ἐκ τοῦ χοροῦ κάματον δι' εὐδόμεον ἀκράτου ρητινίτου.

Ἀλλὰ διατί ἐσίγησε τὸ ἥδισμα καὶ ἡ μουσικὴ, διατί κατέπαυσεν ἀποτόμως ὁ χορὸς; Τίνα λόγον ἔχει ἡ ταραχὴ, ἥτις διέκοψε τὴν εὐτυχὴ πανήγυριν; Καλὴ παρθένος τοῦ χωρίου ἐν μιᾷ στοργῇ τοῦ θυροῦ ἀφῆκε νὰ πέρῃ τὸ μανδύλιν της, καὶ τὸ ἡγαπημένον τοῦτο μανδύλι κύψας καὶ λαβὼν ὁ ἐκλεκτὸς τῆς ψυχῆς της ἐτράπη εἰς ἐνθουσιώδη φυγὴν. Ἀλλὰ τί τὸ θέλει τὸ μανδύλι αὐτό, ἢ διατί λαβὼν δὲν παρέμεινε; Ἐν τῷ χωρίῳ τὸ μανδύλι τῆς κόρης περιβάλλει ἡ ἱερότης, ἡ ἀγία ἐκείνη αἴγλη ἡ περικαλύπτουσα αὐτὴν τὴν παρθενίαν της. Ὅχι μόνον ἐὰν τῇ ψαύσῃ τὸ ἄκρον τῶν δακτύλων της, ἀλλὰ καὶ ἐὰν εὐτυχίσῃ νὰ λάβῃ, ἐκ συνεννοήσεως ἢ ὑφαρπαγῆς, τὸ μανδύλι της, τὸ θωπεύσαν τὰ χεῖλη καὶ τὰς δροσερὰς αὐτῆς παρειάς, δικαιοῦται νὰ τὴν διεκδικήσῃ ἀπέναντι παντός ὡς νόμιμον σύζυγόν του. Ὁ πατὴρ τῆς κόρης, ἐννοήσας ὅτι ἐξεδιάσθη οὕτω ἡ συναίνεσις του, ἐξάγει ἐκ τοῦ σελαχίου τὴν πιστόλαν καὶ πυροβολεῖ, ἀλλ' ἡ σφαῖρα, ἐκφυγοῦσα τοῦ σκοποῦ, διασχίζει τὸ κενὸν θυρίζουσα· οἱ ἀδελφοὶ τρέχουσι κατὰ τοῦ ἀρπαγὸς ἐραστοῦ, ἀλλὰ τοῦτον τοὺς πόδας ἀναπτεροῖ ὁ ἔρως καὶ ἡ ἐπὶ τὴν καρδίαν τῆς ἐκλεκτῆς του ἐμπιστοσύνη. Οἱ πρόκριτοι τοῦ χωρίου ἐπεμβαίνουν τότε, ἡ ἰσχυρογυνωμοσύνη τῶν συγγενῶν βαθμυδὸν κάμπεται, ὁ δὲ γάμος τελεῖται ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἄγοντος τοῦ χωρίου παντὸς τὴν ἐνθουσιωδέστεραν αὐτοῦ ἐορτὴν.

Τοιαύτη ἐπικρατεῖ πρόληψις περὶ τῆς παρθένου ἐν χωρίῳ τῆς Ἀττικῆς, τὸ ὁποῖον δύο μόλις ὥρας ἀπέχει τῶν Ἀθηνῶν, πρόληψις ἥτις πρὸ τετραετίας ἀκόμη, ὅτε διέτριβον ἐν Ἑλλάδι, γενικῶς ἀνεγνωρίζετο. Αὕτη καθ' ἑαυτὴν ἀποτελεῖ ἀγροτικὸν εἶδύλον, ἀναμνησκόν τὴν ἀφελῆ βουκολικὴν ποίησιν, προκαλοῦν οὐχ' ἥττον καὶ τινα βαθύτεραν ψυχολογικὴν ἐξέτασιν. Βεβαίως προκαλεῖ τὴν θυμηδίαν ἡ ἰδέα ὅτι ἡ παρθενικὴ τιμὴ περιλαμβάνεται ἐν τῷ μανδύλῳ τῆς κόρης, ἀλλ' ὅταν παρέλθῃ ἡ πρώτη αὕτη ἐντύπωσις διακρίνει τις εὐκρινῶς ὁποῖα ἐννοία ἀποδίδεται εἰς τῆς παρθένου τὴν ἀγνότητα, ἀφοῦ καὶ αὐτὸ τὸ μανδύλι της παραμένει ἱερὸν καὶ ἀπαραβιάστον, ἀνῆκον εἰς ἐκεῖνον μόνον, μετ' οὗ εἶνε πεπωμένον νὰ ζήσῃ.

Ἐλπίζω ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς διαλέξεώς μου ἐγένετο ἀπ' ἀρχῆς κατάδηλος. Οὐδαμῶς ἐσκόπονεν νὰ λαλήσω εἰδικῶς περὶ τῶν προλήψεων καὶ παραδόσεων ἡμῶν, περὶ ὧν πολλὰ καὶ ἐκτενεῖς πραγματεῖαι ἐδημοσιεύθησαν, ἀλλὰ νὰ ἐξάρω μᾶλλον τὸ πνεῦμα ἐκείνων ἐκ τῶν συνθηδίων τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὅσαι ἀναπαριστῶσι τὸν ἰδιάζοντα τούτῳ τύπον. Εἶδομεν ἀπὸ γενικωτάτης ἀπόψεως ὅτι ἀπὸ τοῦ ἑλληνικοῦ οἴκου ἐξεπήγασαν τοσαῦτα εὐγενῆ καὶ ἐνάρετα αἰσθήματα, ὅτι δὲ ἡ πιστὴ τήρησις τῶν ἐπικρατησάντων ἰδεῶν ὀφείλεται εἰς τὸν σεβασμὸν πρὸς τὸ καθεστὸς, τὸ ὁποῖον ἀλώθητον παρέδιδεν ἡ ἐκλείπουσα γενεὰ εἰς τὴν ἐπερχομένην. Τὸ καθεστὸς τοῦτο βεβαίως μεταρρυθμιζέτο κατὰ τὴν

συντελουμένην πνευματικὴν ἀνάπτυξιν τῆς οἰκογενείας καὶ συμφώνως πρὸς τὴν κοινωνικὴν πρόοδον, ἣν ἐπετελεῖ τὸ ὅλον ἔθνος.

Καὶ ἐν τούτοις ἀπὸ τῶν ἑλληνικῶν τούτων συνθηδίων οἱ νεώτεροι ἀπομακρυνόμεθα ἀποτόμως, καὶ ἴδωσιν οὐδὲ μία θὰ παρέλθῃ ἑκατονταετηρίς, ὅποτε οὐδὲ ἴχνος ἑλληνικῆς παραδόσεως θὰ ἀπομείνῃ παρὰ τοῖς ἡμετέροις ἀπογόνους. Ἡ ἑλληνικὴ φυλὴ ἐπιδεικνύει τάσεις ἵνα ἀντιγράψῃ τὰ ξενικὰ ἔθιμα, καὶ μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας ἐπιζητεῖ νὰ ἐξαλείψῃ τὰ ἰδιάζοντα εἰς τὸν ἑθνικὸν χαρακτῆρα αὐτῆς στοιχεῖα, ἴσως φοβούμενη μὴ ἐκληφθῇ ὡς ὑπολειψθεῖσα ἐν τῇ προόδῳ τοῦ πολιτισμοῦ. Ὅσοι ἔχομεν τὰς εὐκαιρίας νὰ συναναστρεφώμεθα μετὰ ξένων δὲν θὰ δυνθώμεν νὰ μὴ ἀνομολογήσωμεν ὅτι ὁ νεώτερος πολιτισμὸς δὲν ἡδυνήθη ~~νὰ~~ ἐπισκιάσῃ τὸν ἰδιαιτέρον αὐτῶν ἑθνικὸν τύπον. Καὶ ὁ Γάλλος, ὁ Γερμανός, ὁ Ἀγγλός, ὁ Ἰταλός προήχθησαν ἐν ταῖς νεωτέραις ἰδέαις, ἀλλ' οὐδεὶς τούτων ἀντιγράφει τὸν ἄλλον, ὅσον ἐργαζόμεθα νὰ τοὺς ἀπομιμώμεθα ἡμεῖς. Καὶ πῶς τοὺς ἀπομιμούμεθα; Ἐπιδεικνύοντες ὀλιγωρίαν πρὸς τὰς ἐθνικὰς ἡμῶν παραδόσεις, ἀδιαφορίαν εἰς τὰς θρησκευτικὰς, χαλαροῦντες ὁπότε μέραι τοὺς οἰκογενειακοὺς ἡμῶν δεσμούς, καὶ παραπλανώμεθα καὶ παραπαίουμεν ἐκλαμβάνοντες ὡς ὑπαγόρευσιν νεωτέρων ἰδεῶν τὴν ἀδιαφορίαν καὶ τὴν περιθρόνησιν πρὸς πᾶν ὅ,τι ἀποτελεῖ τὸν ἴδιον ἡμῶν χαρακτῆρα. Ὅσον καὶ ἂν ζητήσωμεν νὰ γείνωμεν Γάλλοι ἢ Ἀγγλοὶ θὰ μείνωμεν πάντοτε Ἕλληνες, ἢ τὸ πολὺ θὰ μορφώσωμεν τραγελαφικὴν κοινωνίαν ἥτις οὐδεμίαν θὰ ἔχῃ βάσιν, οὐδεμίαν ἐκφάνσιν σαφῆ καὶ ὀρισμένην. Τίς θὰ τολμήσῃ νὰ παρακωλύσῃ ἡμᾶς ὅπως προαχθώμεν ἐν ταῖς τέχναις καὶ τοῖς γράμμασιν, ἵνα προοδεύσωμεν ἐν τῇ μουσικῇ καὶ τῇ ἐπιστήμῃ; Ποία ὀπισθοδρομικὴ δύναμις θὰ ἰσχύσῃ ὅπως ἐν τῇ οἰκογενείᾳ ἡμῶν καὶ τῇ κοινωνίᾳ μὴ μεταδοθῶσιν αἱ νεώτεραι ἰδέαι; Ποῖος ἀπλοῦς θὰ τολμήσῃ νὰ ὑποστηρίξῃ ἐλλόγως καὶ ἐπιτυχῶς ὅτι ἡ καλλιέργεια τῆς μουσικῆς καὶ ἡ ἐν ταῖς γλώσσαις καὶ τοῖς γράμμασιν ἐπίδοσις δύνανται ν' ἀποδῶσιν ἐπιβλαβεῖς εἰς τὰ ἥθη; Τούναντίον ὅλως· ἡ ἀληθὴς κατανόησις καὶ ἡ καλὴ ἐφαρμογὴ τῶν νεωτέρων ἰδεῶν ἐνισχύει τὸν χαρακτῆρα, ἐξαγνίζει τὰ ἄγρια ἡμῶν ἐνστικτα καὶ καθιστᾷ τρυφερώτερας τὰς ψυχικὰς τοῦ ἀνθρώπου τάσεις. Ἡ κυριωτάτη διὰ τὸν λόγον τοῦτον μέριμνα πάντων ἡμῶν δέον νὰ περιστραφῇ περὶ τὴν ἀκριβῆ κατανόησιν τῶν νεωτέρων ἰδεῶν καὶ ἐπομένως περὶ τὴν καλὴν ἐφαρμογὴν αὐτῶν. Ἐὰν τοιοῦτό τι ἐπιτευχθῇ δὲν θὰ ζητήσωμεν ν' ἀντιγράψωμεν τοὺς ἄλλους, δὲν θὰ ἐργασθώμεν μετ' ἀκαίρου σπουδῆς νὰ ἀποκρύψωμεν κατ' ἀρχὰς καὶ νὰ καταπνίξωμεν κατόπιν τὸν ἑλληνικὸν ἡμῶν χαρακτῆρα, ἀλλὰ θ' ἀφομοιώσωμεν ἐν ἡμῖν τὰ ἀγαθὰ σπέρματα τοῦ ἐκπολιτιστικοῦ πνεύματος τοῦ αἰῶνος, ὅπως γείνωμεν πεπολιτισμένοι ἄνθρωποι, ἀλλὰ μείνωμεν Ἕλληνες γεγραμμένους τὸ παρελθὸν καὶ ἀποδόμενους μετὰ πεποιθήσεως εἰς τὸ μέλλον.

Ἡμεῖς τύχῃ ἀγαθῇ ἔχομεν τὰς βάσεις ἰδίου πολιτισμοῦ, πολιτισμοῦ ἀπορρέοντος ἐκ τοῦ ἰδίου ἡμῶν χαρακτῆρος καὶ ἀποπνέοντος τὸ ἐλευθέριον καὶ ἄγνόν πνεῦμα τῆς ἑλληνικῆς γῆς. Ἐχομεν τὴν ἀρχοντεῖαν, τῆς ὁποίας δόξονται ἔτι εὐτυχῶς οἱ τελευταῖοι ἄξιοι ἀντιπρόσωποι, ἔχομεν τοὺς ἐκ Φαναρίου ἐπὶ πλυντάς, τοὺς διασπαρμέντας πανταχοῦ τοῦ ἑλληνικοῦ. Αἱ δύο αὗται τάξεις τῶν ἑλλήνων προσέφερον περιφανεῖς εἰς τὸ ἔθνος ὑπηρεσίας, εἰργάσθησαν ὅπως ἐγκαινισθῇ νέα κοινωνικὴ τάξις καὶ διὰ τῆς ἀκανοπονήτου αὐτῶν ἐργασίας ἔθεντο τὰς πρώτας βάσεις τοῦ πολιτικοῦ ἡμῶν οἰκοδομήματος. Εἰς τοὺς ἀληθῶς ἀρχοντικούς τούτους ἑλληνικούς οἴκους ἐβασίλευσε πάντοτε ἡ μεγαλοπρέπεια, ἡ μελιχρότης, ἡ συναίσθησις τοῦ καθήκοντος, ἡ φιλοξενία· ἡ θύρα αὐτῶν ἦτο ἀνέκαθεν ἀνοικτὴ πρὸς τὸ ἐκπολιτιστικόν πνεῦμα, τὸ ὁποῖον ἐκ Δύσεως ἔπνευε, καὶ τὸ πνεῦμα τοῦτο ἡ ἀρχοντεῖα τῆς Ἑλλάδος κατῴρθωσε νὰ συναναμίξῃ μετὰ τῶν ἑλληνικῶν ἰδεῶν καὶ νὰ μετουσιώσῃ αὐτὸ οὕτω, ὥστε νὰ ἀποτελεσθῇ ἄγνός ἑλληνικός πολιτισμός, οὐδαμῶς ἀναμνησκόν ὅτι ἐδόθη αὐτῷ ἐξωθεν ἡ ὠθησις. Ἀκόμη ἐνθυμούμαι τοὺς ὑπὸ τενεῖς καὶ μεγαλόφρονας τούτους ἄνδρας ἐν τῷ πατρικῷ μου οἴκῳ ἐν Ἀθήναις. Ἐφερον οἱ πλείστοι τὴν λευκὴν, κομψὴν αὐτῶν φουστάνελαν μετὰ τοσαύτης ἀνδρικῆς καλαισθησίας, ἐλάλουν μετὰ τοσαύτης ἀρχοντικῆς πράγματι προσοχίας καὶ τόσῳ πειστικῆς ἐπὶ τὸ μέλλον τοῦ τόπου πεποιθήσεως, ὥστε ἡ εὐφάνταστος τοῦ παιδοῦς διάνοια τοὺς εἶχεν ὡς διηνεκὲς πρότυπον καὶ ἡδυνόμεναι

ὁ ἀπλοῦς παῖς ὅτι τὸ μικροσκοπικὸν ἀνάστημά του δὲν ἦτο δυνατόν διαμῆναι ἐν ἀνυψώθῃ μέχρι τοῦ σωματικοῦ καὶ ψυχικοῦ μεγαλείου των.

Ἡ γενεὰ αὕτη τῶν ἀνδρῶν οὐδαμῶς ἦτο ἀπολίτιστος· ἡ εὐγένεια αὐτῶν ἦτο ἀνεπίπλαστος, εὐλακρινής, ἐξ ἀληθῶς γενναίας ψυχῆς ἐκπληγάζουσα· ἀνέτρεφον τὰ τέκνα καθ' ὁλοκληρίαν ἐκ συμφῶντος πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἐποχῆς, ἀλλὰ τοῖς ἐνέπνεον τὰ αἰσθήματα καὶ τὰς ιδέας, αἵτινες ἀπῆρτιζον τὴν ἑλληνικὴν οἰκογένειαν. Ἰδοὺ ὁ γνῶμων τῆς ἀληθοῦς κοινωνικῆς ἀναπτύξεως ἡμῶν, ἰδοὺ αἱ ὑγιεῖς ἀρχαὶ ὑπὸ τὰς ὁποίας ἐμόρφωσαν τὸ ἔθνος οἱ δόντες τὴν πρώτην εἰς αὐτὸ ὥθησιν. Διὰ τί νὰ μὴ ἀκολουθῶμεν τὴν γραμμὴν ταύτην, ἥτις τόσῳ εὐκόλως καὶ τόσῳ ἀσφαλῶς θὰ μᾶς καθοδηγήσῃ πρὸς τὴν πρόοδον καὶ τὸν πολιτισμὸν; Τοῦ φωτός τοῦ νεωτέρου ἐκπολιτιστικοῦ πνεύματος οὐδεμία δύναμις θὰ ἰσχύσῃ ἵνα μᾶς ἀποστερήσῃ, ἀλλὰ τὸ φῶς δὲν δύναται νὰ δεχθῇ πᾶς ὀφθαλμὸς διὰ μᾶς καὶ διὰ πάσης τῆς ἐντάσεώς του· ἐὰν ὁ ὀφθαλμὸς μόλις ἐξῆλθεν ἐκ τῆς σκائῆς δὲν δύναται πρὶν διέλθῃ τοῦ λυκόφωτος τὰς ἀσθενεῖς ἀκτῖνας νὰ ἀντικρύσῃ ἀκινδύνως τὴν ἁπλετον καὶ θαμβοῦσαν λάμψιν τῆς μεσημβρίας. Οὐδεμία παρίσταται ἀνάγκη ἵνα τρέφωμεν πολὺ, ἵνα ἀπομιμῶμεθα πολὺ· ἡ οἰκιακὴ μόρφωσις, ἡ πολιτικὴ ἀγωγὴ καὶ ἡ κοινωνικὴ ἀνατροφή τότε μόνον ἀποβαίνουσιν ἄρτια, ὅποταν διέλθωσι καγονικῶς πάσας τῆς ἀναπτύξεως τὰς βαθμίδας. Ὁ καλὸς Θεὸς ἐπροίκισε τὴν ἡμετέραν φυλὴν διὰ πολλῶν φυσικῶν χαρισμάτων· ἀγαπῶμεν τὴν πρόοδον καὶ δυνάμεθα νὰ ἐκλέξωμεν τὴν ἀγαθὴν ὁδόν. Τύχη ἀγαθὴ! Διὰ τί νὰ μὴ ἀκολουθῶμεν τὴν ἀσφαλεστέραν πρὸς πληρώσιν τοῦ ἡμετέρου ἰδανικοῦ; Τὸ ἰδανικὸν τοῦτο πάντες γνωρίζομεν. Εἶνε ὁ κοινὸς πόθος ἵνα ἀποτελεσώμεν ἄρτια ἑλληνικὴν κοινωνίαν, προηγμένην ὑλικῶς, ἀνεπτυγμένην πνευματικῶς καὶ συνειδηφέρουσαν τὴν ἐαυτῆς ἐργασίαν ἐν τῇ ἐκπολιτιστικῇ τοῦ αἰῶνος σταδιοδρομίᾳ.

ΠΟΙΚΙΛΑ.

Τὸ ἐν Οὐασιγκτῶνι ἀστεροσκοπεῖον. — Τὸ μέγα ἀστεροσκοπεῖον, ὅπερ τὰ τελευταῖα πέντε ἢ ἑξ ἔτη ἀνηγείρετο ἐπὶ ὑψώματος ἐν τῷ ΒΑ τμήματι τῆς Οὐασιγκτῶνος, σχεδὸν ἤδη ἀπεπερατώθη. Ἡ δαπάνη αὐτοῦ θ' ἀνέλθῃ εἰς πῶσιν ἀνώτερον τῶν 800.000 δολλαρίων. τοῦθ' ὅπερ λέγεται ὅτι εἶναι διπλάσιον τοῦ ποσού, ὅπερ ἔδαπανήθη ποτὲ δι' οἰονόηποτε παραπλήσιον καθίδρυμα τῆς Εὐρώπης. Ἐσχάτως ὑπεβλήθη εἰς τὴν Γερουσίαν νομοσχέδιον, καθ' ὃ τὸ καθίδρυμα τοῦτο θὰ γινώσκῃτε ὡς τὸ «Ἑθνικὸν Ἀστεροσκοπεῖον τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν» χωρὶς ὅμως ν' ἀποσπασθῇ ἀπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν ναυτικῶν. Ὁ πρόεδρος τῶν Ἠνωμ. Πολιτειῶν θὰ διρίσῃ διεθυντήν, ὅστις θὰ ἦναι «πρακτικὸς ἀστρονόμος ὑπερόχου ἰκανότητος καὶ ἐπαγγελματικῆς πείρας». θὰ λαμβάνῃ μισθὸν 5000 δολλαρίων καὶ θὰ ἔχῃ βοηθὸν ἐπίσης ἀστρονόμον μετὰ μισθοῦ 3,600 δολλαρίων, ὅστις θὰ δύναται νὰ ἐνεργῇ ὡς διεθυντὴς κατὰ τὴν διάρκειαν προσωρινῆς κενώσεως τῆς θέσεως ἐν τῷ γραφεῖῳ τοῦ ἀνωτέρου αὐτοῦ.

Ἡ χορὴ τοῦ μικροφώνου. — Κυρία τις, περιέπεσεν ἕνεκα σφοδρᾶς νευρικῆς προσβολῆς, εἰς κατάστασιν συγκοπῆς καὶ μετὰ τινὰ χρόνον ἐφάνη ὡς ἐκπνεύσασα. Ὁ ἐπισκεφθεὶς αὐτὴν ἱατρὸς ἐδήλωσεν ὅτι ὁ θάνατος ἐπῆλθεν ἐκ παραλύσεως τῆς καρδίας. Ἐνεκὰ λόγου δὲ ἀνεξηγήτου ἄλλος ἱατρὸς ὁ διδάκτωρ Λουχμάνωφ ἐζήτησε τὸ σῶμα τῆς ὡς νεκρᾶς νομιζομένης καὶ πληροφορηθεὶς ὅτι ἡ κυρία ἔπαθεν ὑστερίσμὸν καὶ καταληψίαν, ἐνόμισε καλὸν νὰ προβῇ εἰς πλήρη νεκροψίαν. Ἀποῦ δὲ ἐδοκίμασε διάφορα ἄλλα μέσα, ἐπέθηκε καὶ τὸ μικρόφωνον ἐπὶ τοῦ μέρους τῆς καρδίας καὶ κατάρθωσε διὰ τοῦ ὄργανου τούτου ν' ἀκούσῃ ἀσθενῆ τῆς καρδίας παλμόν, ἀποδεικνύντα ὅτι ἡ ζωὴ δὲν εἶχεν εἰσεῖτι ἀποσπασθῇ παρὰ τῇ ὑπὸ ἐξέτασιν διατελούτῃ. Εὐνόητον ὅτι πολλὰ τότε ἐγχεσιμολογήθησαν μέσα πρὸς ἀνέγερσιν τῆς παθούσης, ἥτις μετὰ μικρὸν ἀνεκτίσθη τὰς αἰσθήσεις. Τοιαύτη ἡ χρησιμότης τοῦ μικροφώνου.

Κοινωνία. — Ὁ ἐν Λονδίῳ κατὰ τινὰ νύκτα τοῦ ἰουνίου περιδιαβάζων ξένος βλέπει ὅτι εὐρίσκεται ἐν ὁδῷ μεστῇ ἀποστιλβουσῶν ἀμαζῶν· διαρκῆς ρεῦμα ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, λεπτῶς ἐνδεδυμένων, κεκοσμημένων δὲ διὰ πολυτίμων λίθων καὶ ἀνθέων, ῥεεῖ διὰ μέσου τῶν διὰ ταπήτων ἐπεστρωμένων κλιμάκων εὐρέος μεγάρου· ἤχοι μαγευτικῆς μουσικῆς διαχέονται διὰ μέσου ἀνοικτῶν παραθύρων εἰς τὴν θερρινὴν νύκτα· γωνίαι δὲ τινες κλιμάκων καὶ ἐξωστῶν, περιλαμβανόντων τὰ λαμπρότερα ἄνθη, ὑποπίπτουσιν ἔστιν ὅτε εἰς τὰ ὅμματα τοῦ περιδιαβάζοντος ξένου. Ὁ πτωχὸς διαβάτης ἀδυνατεῖ νὰ φαντασθῇ πληρέστερον ἔργον ἐκείνου, ὅπερ παρεσκευάσθη τοῖς προνομιούχοις τούτοις ἵνα ὑποδέχωνται τοὺς φίλους ἐν τοιαύτῃ θελκτικῇ σκηνῇ· ἀποστρέφον δὲ τὸ πρόσωπον μετ' ἐπιθυμητικοῦ βλέμματος ἀπέρχεται εἰς τὸ μεμονωμένον οἶκημα αὐτοῦ ἵνα ὀνειροπολήσῃ θελκτικὰς σκηνάς, καθ' ὁλοκληρίαν αὐτῷ ἀπροσίτους.

Ἡ λυδικὴ ἀρχὴ τῶν Τυρρηνῶν. — Ὁ κ. Σαῦχαρτ εἰς τοὺς Ἑτρούσκους ἀποδίδει τὴν ἀρχὴν τῆς λατινικῆς καταλήξεως, δι' ἧς κατηρτίσθησαν ἐν τῇ γαλλικῇ τὰ ὀνόματα Ἑριέττα, Ἰουλιέττα καὶ κλπ. Ἀφ' ἑτέρου ὁ κ. Σολομών Ράινχ παρτήρησεν ὅτι τὰ εἰς εττα ὀνόματα πόλεων, ὡς Τορκουέττα, Βαρέττα, ἀπαντῶσιν ἐν Λυδίᾳ, τῇ χώρᾳ, ἣ ἀρχαία παράδοσις τῆς ὁποίας θεώρει αὐτὴν προσελθούσαν ἐκ τῶν Ἑτρούσκων, τοῦτέστι Τυρρηνῶν. Ἡ αὐτὴ κατάληξις φαίνεται ἀνευριστομένη ἐν πολλοῖς γεωγραφικοῖς ὀνόμασιν μερῶν, καταληφθέντων ὑπὸ τῶν Πελασγῶν-Τυρρηνῶν, ὡς παρὰ τῷ Ὑμηττῷ, Λυκαβητῷ (γαλλ. Hymette, Lycabette) ἐν Ἀττικῇ. Ἡ ποιικιλία τῶν μορφῶν, ἅπερ λαμβάνει ἡ κατάληξις αὕτη ἐν ταῖς ἑλληνικαῖς μεταγραφαῖς, προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι τὸ μεσάζον σύμφωνον δὲν ἀνταπεκρίνετο καθ' ὁλοκληρίαν εἴτε πρὸς τὸ ἑλληνικὸν τ οὔτε πρὸς τὸ ἑλληνικὸν σ ἀλλὰ προσήγγιζε πειθανῶς πρὸς τὸ φοινικικὸν τσαδέ. Τὸ λατινικὸν ὄνομα τοῦ βέλους (sagitta), ἡ ἐτυμολογία τοῦ ὁποίου εἶναι καθ' ὁλοκληρίαν σκοτεινὴ, ἀνήκει πειθανῶς εἰς τὴν αὐτὴν οἰκογένειαν τῶν λέξεων. Ὁ κ. Σολομών Ράινχ συμπεραίνει ἐκ τούτου ὅτι ἡ μελέτη τῶν ὀνομάτων τῶν τόπων ὑποστηρίζει τὴν γνώμην τῶν ἀρχαίων, ἣν ἐσφαλμένως οἱ νεώτεροι ἐγκατέλιπον, καὶ καθ' ἣν οἱ Τυρρηνοὶ θεωροῦνται ὡς γονεῖς, οὕτως εἰπεῖν, τῶν Πελασγῶν, τῆς καταγωγῆς αὐτῶν ἀναζητουμένης ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ.

Ὁ χάρτης πρὸ αἰῶνος. — Οἱ πραγματογνώμονες προλέγουσιν ὅτι τὰ σημερινὰ βιβλία θὰ διαλυθῶσιν εἰς τεμάχια πρὸ τῶν μέσων τοῦ ἄλλου αἰῶνος. Ὁ χάρτης τῶν βιβλίων, ὅσα περιεσώθησαν ἐπὶ 2 ἢ 3 αἰῶνας κατεσκευάζετο διὰ τῆς χειρὸς ἐκ γνησίων ρακῶν. ἄνευ δὲ τῆς χρήσεως δραστηκῶν χημικῶν οὐσιῶν, ἐνῶ τὸ μέλαν κατεσκευάζετο ἐκ κηκίδων. Σήμερον ὅμως πολὺς διὰ βιβλία χάρτης ἐν μέρει τοὐλάχιστον κατασκευάζεται ἐκ πολυτοῦ ξύλου τῇ χρησιμοποίησει ἰσχυρῶν ὀξέων, ἐνῶ τὸ μέλαν εἶναι σήμερον σύνθετον ἐκ διαφόρων οὐσιῶν φύσει πολεμίων πρὸς τὸν ἀσθενῆ χάρτην ἐπὶ τοῦ ὁποίου τίθεται. Ἡ πρὸ δύο αἰώνων ἐκτύπωσις ἐβελτιώθη διὰ τοῦ χρόνου, φόβος ὅμως ὑπάρχει μήπως ἡ σημερινή, ἐντὸς πεντηκονταετίας διατρήσῃ τὸν χάρτην, ἐφ' οὗ ἐνεργεῖται.

Ἡ ἐν Σικάγῳ ἑκθεσίς. — Ἐν τῶν μᾶλλον ἀξιοσημειώτων χαρακτηριστικῶν τῆς ἐν Σικάγῳ Παγκοσμίου ἑκθέσεως ἔσται σειρά θρησκευτικῶν συνεδρίων, ἀπὸ τῆς 13]25 αὐγούστου μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου τοῦ 1893. Ὁ πρόεδρος τῆς γενικῆς ἐπιτροπῆς, αἰδ. Τζῶν Ἑρρίκος Μπάρροουζ, τοῦ Σικάγου, συμπαρέλαβε μεθ' ἑαυτοῦ μέλη ἑκατὶδεκα διαφόρων θρησκευτικῶν συστημάτων, ἅτινα προσεκάλεσαν τοὺς ἀντιπροσώπους πάντων τῶν ἱστορικῶς διασῆμων θρησκευτικῶν ἀνδρῶν ἵνα δεόντως συσχεθῶσι καὶ καταδείξωσι, ὅποῖον φῶς δύναται νὰ διαχύσῃ ἡ θρησκεία ἐπὶ τῶν μεγάλων προβλημάτων τῆς ἡμετέρας ἐποχῆς. Τὸ σχέδιον αὐτῶν ἐπεδοκιμάσθη ὑπὸ τοῦ κ. Γλάδστωνος, τοῦ καρδινάλιου Γκίμπωνς, τῶν ποιητῶν Χόλμς καὶ Χούττερ, τῶν ἀρχιεπισκόπων Αἰρλανδ καὶ Ράϋν τοῦ καθηγητοῦ Δροῦμμονδ, τοῦ καθηγητοῦ Γκοῦξ ἐξ Ἑλβετίας, τοῦ ραββίνου Μαϊμπαδουμ ἐκ Βερολίνου, τοῦ δικαστοῦ Ἀμὲρ Ἀλῆ, ἐκ Καλκούτης, τοῦ διεθυντοῦ τοῦ ἐν Βεδεκίφ Κων/πόλεως Βοβερτείου Γυ-